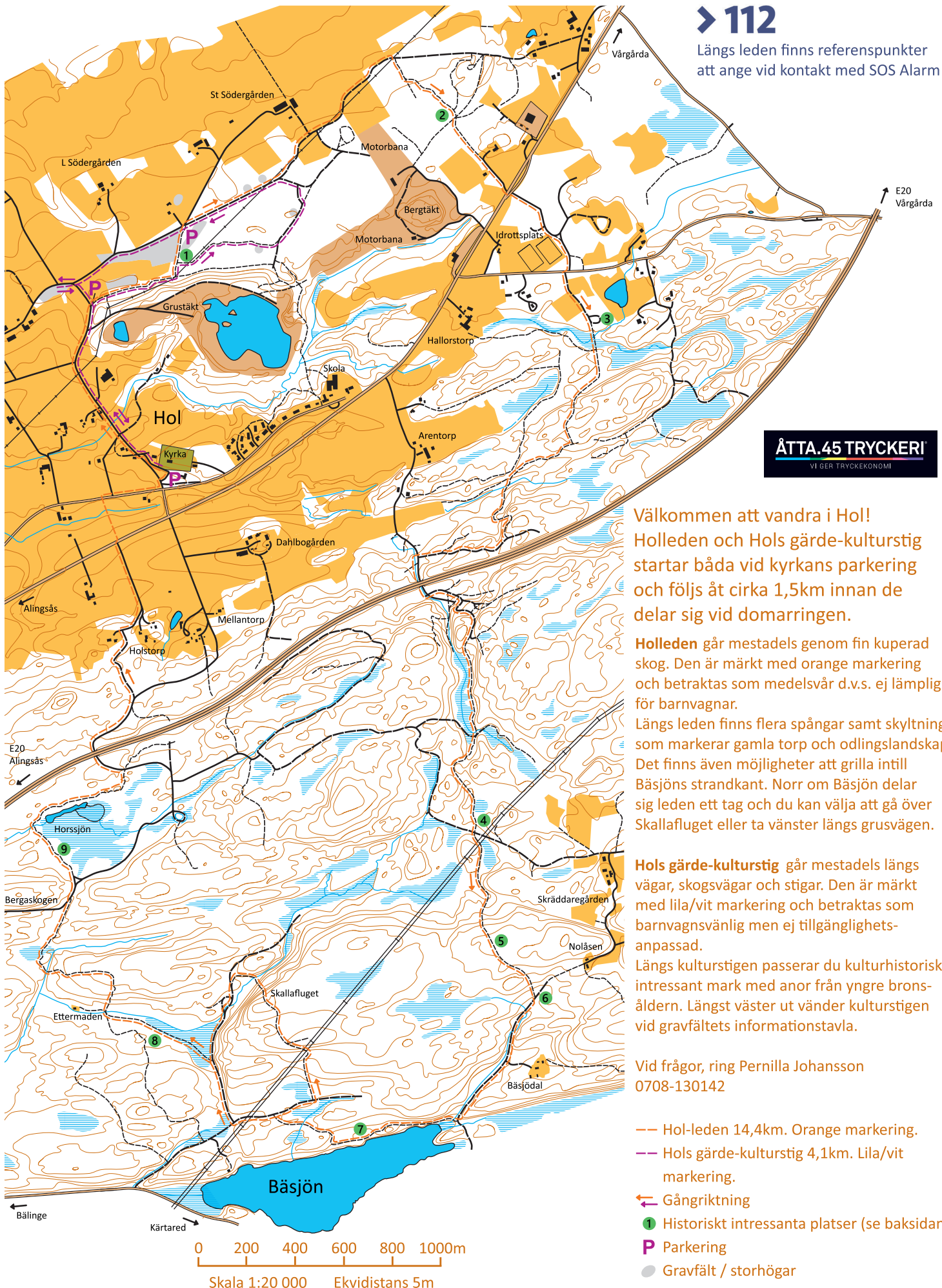

> 112

Längs leden finns referenspunkter
att ange vid kontakt med SOS Alarm

ÅTTA.45 TRYCKERI
VI GER TRYCKEKONOMI

Välkommen att vandra i Hol!
Holleden och Hols gårde-kulturstig
startar båda vid kyrkans parkering
och följs åt cirka 1,5km innan de
delar sig vid domarringen.

Holleden går mestadels genom fin kuperad
skog. Den är märkt med orange markering
och betraktas som medelsvår d.v.s. ej lämplig
för barnvagnar.

Längs leden finns flera spångar samt skyltning
som markerar gamla torp och odlingslandskap.
Det finns även möjligheter att grilla intill
Bäsjöns strandkant. Norr om Bäsjön delar
sig leden ett tag och du kan välja att gå över
Skallafluget eller ta vänster längs grusvägen.

Hols gårde-kulturstig går mestadels längs
vägar, skogsvägar och stigar. Den är märkt
med lila/vit markering och betraktas som
barnvagnsvänlig men ej tillgänglighets-
anpassad.

Längs kulturstigen passerar du kulturhistoriskt
intressant mark med anor från yngre brons-
åldern. Längst väster ut vänder kulturstigen
vid gravfältets informationstavla.

Vid frågor, ring Pernilla Johansson
0708-130142

— Hol-leden 14,4km. Orange markering.

— Hols gårde-kulturstig 4,1km. Lila/vit
markering.

↔ Gångriktning

① Historiskt intressanta platser (se baksidan).

P Parkering

● Gravfält / storthögar

0 200 400 600 800 1000m
Skala 1:20 000 Ekvidistans 5m

Fakta om intressanta platser utmed Holleden

1. Gravfältet och Domarringen

Gravfältet/Hols gårde domineras av ca. 200 gravhögar från två olika tidsåldrar, från yngre bronsålder till yngre järnålder. Domarringen med sina udda antal stenar är en grav. Den döde ligger för det mesta i mitten eller mot en av stenarna.

2. Gamla järnvägsspåret

SJ-stenen vittnar om en epok som är förbi. Här fraktades grus på järnvägsspåret från Hols grustäkt till stambanan i Ängatorp. På 1970-talet tog man bort rälsen och överlät marken till respektive markägare.

3. Gamla skjutbanan/Dvärglin *Radiola linoides*

Här höll Hols skytteförening till. Föreningen bildades 1902. 1984 gick man ihop med Lena. Lena/Hol skytteförening är numera vilande. Dvärglin – Sveriges minsta kärlväxt växer här. Blommar juni – september.

4. Skogstorpet "Lellefara"

På 1800-talet bodde här Hols "rackare". Den minst omtyckta personen i hela Hols socken. Att det var så berodde på hans arbete, som bestod i att slakta, flå och gräva ner gamla eller sjuka hästar och andra självdöda djur. Att tömma utedassen runt om på gårdarna, var också en utav hans arbetsysslor.

5. "Pustestenarna"

I äldre tider var denna väg, som förband Bäne-Hol-Kärtared, livligt anlitad, mest av torpare. Nu efter backen behövs en vila "pustestund", precis så var det för torparen som hade en tung börda på ryggen, 50 kg eller mer. Eftersom bördan var tung och svår att lyfta upp så kunde man vid dessa "pustestenar" sätta sig och vila ett tag med bördan kvar på ryggen.

6. Vattenkälla/Nolåsen

Stensatt källa som använts vid gården Nolåsen. Ovanför källan i den täta granskogen finns en översilningsmark, och nedom källan ett stort kärr. Det kantas av svällande vitmossmattor och björnmossa. Minst 13 vitmossarter – 1/3 av alla Europas arter kan man få se här.

7. Grillplats/Bäsjön

Till vänster om er har ni, i skrift från 1745 "Bergsjön". Namnet kommer sig av att det finns flera berg runt om den. Men heter numera i dagligt tal och skrift Bäsjön. Sjön har haft många namn bl.a från asagudarnas tid.

8. Gammal odlingsmark: Ettermaden och Gröneslätt

Se er omkring! Här finns ett gammalt odlingslandskap med smala tegar och diken emellan. Det här är och har varit väldigt blöta marker. Bonden ratade dessa så torparen fick gärna bruka och odla upp dessa marker. Från Ettermaden flyttade den sista familjen 1874, sedan är torpet öde. Hustrun Britta Maria på Gröneslätt flyttas till fattigstugan 1910. Torpet ruttar ner.

9. Horssjön: Torpet Wester Anne Majas

Här bodde man idylliskt. Bättre möjligheter än många andra, man kunde nämligen dryga ut kosten med lite fisk emellanåt. Här bodde Hols klockare och försångare Anders Hallman. Dom kom hit som första familj år 1825.